

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 139/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., D., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 364/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 6 C 29/2006), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2008 doručená sťažnosť J. B., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 364/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 6 C 29/2006). Sťažovateľ súčasne podaním doručeným ústavnému súdu toho istého dňa požiadal ústavný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie

v konaní pred ústavným súdom (spolu s potvrdením o majetkových a zárobkových pomeroch).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „*Pre poškodenie môjho bytu stavebnou firmou T., s. r. o., S. a spol., podal som dňa 18. apríla 2006 žalobu na Okresný súd Bratislava II, kde ju evidovali pod sp. zn. 6 C/29/2006-34, pri reorganizácii slovenských súdov z hľadiska ich teritoriálneho pôsobenia k 1. januáru 2008 bola vec odstúpená podľa novely zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach súdov SR staronovému zriadenému Okresnému súdu Pezinok, kde je žalobný návrh v súčasnosti vedený pod sp. zn.: 5 C 364/08-94...“.*

Podľa tvrdenia sťažovateľa „... *doposiaľ nebolo vytýčené pojednávanie, pričom žaloba je na súde už dva a pol roka... na Okresnom súde Bratislava II bol môj žalobný návrh zaevidovaný pod č. sp. 6 C/29/2006 od 18. apríla 2006 do 1. januára 2008, pričom tento súd za jeden rok a 8 mesiacov nerozhodol právoplatne ani o mojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov. Po spomenutej reorganizácii prevzal moju žalobu na konanie pre novú príslušnosť a to dňom 1. januára 2008 Okresný súd v Pezinku, ktorý ju vedie pod sp. zn.: 5 C 364/08-94 a ktorý po celý rok 2008 vo veci takmer nekonal a nateraz dokonca právoplatne nerozhodol ani o mojej opakovanej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov a to na základe súdom schváleného zmeny petitu žaloby.“.*

Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opisuje priebeh doterajšieho konania a uvádza úkony súdu a doby, keď podľa jeho mienky došlo v konaní k zbytočným prietahom. V tejto súvislosti konštatoval, že „*Značné prietahy spôsobil konajúci súd pri rozhodovaní o mojich opakovaných žiadostiach o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov. Na ilustráciu konania s prietahmi uvádzam aspoň jeden príklad: dňa 23. októbra 2007 poslal som súdu novú, opakovanú, žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie mi právneho zástupcu z radov advokátov, čo som zdôvodnil zmenou petitu a stiahnutím časti žaloby a súdu trvalo viac ako rok, trinásť mesiacov, kým rozhodol o tejto mojej žiadosti v môj neprospech...“.*

Sťažovateľ podal 28. júla 2008 Okresnému súdu Bratislava II sťažnosť na priet'ahy v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 29/2006. V odpovedi zo 6. augusta 2008 predsedníčka Okresného súdu Bratislava II vyhodnotila jeho sťažnosť ako neopodstatnenú, poukazujúc pritom na prechod výkonu súdnictva k 1. januáru 2008 z Okresného súdu Bratislava II na okresný súd.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 364/2008 konal bez zbytočných priet'ahov, priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 3 319,39 € (100 000 Sk), ktoré je mu povinný zaplatiť po 1 659,69 € (50 000 Sk) tak Okresný súd Bratislava II, ako aj okresný súd, a úhradu trov konania v zatiaľ nevyčíslenej sume.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (I. ÚS 12/01, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 79/07).

Na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 5 C 364/2008, z ktorého zistil, že sťažovateľ sa podaním doručeným pôvodne Okresnému súdu Bratislava III 18. novembra 2005 domáhal proti obchodnej spoločnosti T., s. r. o., S. (ďalej len „odporca v 1. rade“), Spoločenstvu vlastníkov bytov, D. (ďalej len „odporca v 2. rade“), PhDr. S. B., D. (ďalej len „odporca v 3. rade“), MUDr. V. M., D. (ďalej len „odporca v 4. rade“), a O. K., D. (ďalej len „odporca v 5. rade“), zaplata sumy 35 849,43 € (1 080 000 Sk) s príslušenstvom ako náhrady škody. Svoj návrh sťažovateľ odôvodnil tým, že zo strany odporcov v 1. až 5 rade došlo *„k porušeniu jeho domácej slobody, poškodeniu bytu, poškodeniu dobrého mena a k ohováraniu, vyhrádzaniu sa, krivej svedeckej výpovedi, či k nesprávnemu a protizákonnému nakladaniu so zverenými finančnými prostriedkami“*.

Predmetná vec bola 8. februára 2006 odstúpená Okresnému súdu Bratislava II ako súdu miestne príslušnému, ktorý vec zaevidoval pod sp. zn. 6 C 29/2006. Uznesením z 5. apríla 2006 Okresný súd Bratislava II vyzval sťažovateľa na doplnenie a opravu neúplného a nezrozumiteľného podania, v ktorom absentoval petít.

Dňa 6. apríla 2006 sťažovateľ požiadal Okresný súd Bratislava II o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov a 24. apríla 2006 mu doručil opravený a doplnený žalobný návrh.

Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn. 6 C 29/2006 zo 4. mája 2006 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne zamietol jeho žiadosť o ustanovenie mu zástupcu z radov advokátov, keď dospel k záveru, že „*podanie návrhu možno dôvodne považovať za zmätočné obsahujúce prvky laickej mimoprávnej argumentácie, pričom by zrejme viedlo k bezúspešnému uplatňovaniu práva*“.

Sťažovateľ 24. mája 2006 doručil Okresnému súdu Bratislava II žiadosť o vylúčenie zákonného sudcu z prerokúvania veci pre „*zrejmu zaujatost' v dôsledku neobjektívnosti v konaní s nadŕžaním žalovaným*“. Toho istého dňa sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo 4. mája 2006.

Z dôvodu rozhodnutia o odvolaní Okresný súd Bratislava II odstúpil spis 9. júna 2006 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“). Odvolací súd uznesením sp. zn. 4 Co 274/06 z 30. apríla 2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Okresnému súdu Bratislava II bolo predmetné uznesenie doručené 22. júna 2007.

Následne Okresný súd Bratislava II doručoval uznesenie odvolacieho súdu účastníkom konania (sťažovateľovi bolo doručené 13. júla 2007). Prípisom z 22. augusta 2007 Okresný súd Bratislava II sťažovateľovi oznámil, že námietka zaujatosti, ktorú uplatnil podaním z 24. mája 2006 z dôvodov spočívajúcich v postupe sudcu v prerokúvanej veci, nebude predložená odvolaciemu súdu na rozhodnutie, pretože podľa § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „*OSP*“), ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, súd na námietku zaujatosti neprihliada.

Sťažovateľ 15. novembra 2007 doručil Okresnému súdu Bratislava II zmenu žaloby, ako aj čiastočné späťvzatie žaloby spolu s opätovnou žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov.

V súlade so zákonom č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/2007 Z. z.“), sa od 1. januára 2008 na prejednanie a rozhodnutie vecí sťažovateľa stal miestne a vecne príslušným novozriadený okresný súd. Predmetná vec bola okresným súdom zaevidovaná pod sp. zn. 5 C 364/2008.

Uznesením z 19. novembra 2008 okresný súd pripustil zmenu petitu žalobného návrhu, zastavil konanie na základe čiastočného späťvzatia žaloby sťažovateľom, nepriznal mu oslobodenie od súdnych poplatkov a jeho žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov opätovne zamietol.

O odvolaní sťažovateľa (doručenom okresnému súdu 11. decembra 2008) proti uzneseniu okresného súdu z 19. novembra 2008 v časti nepriznania oslobodenia od súdnych poplatkov a zamietnutia žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 10 Co 115/08 z 30. januára 2009 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Zo zberného spisu krajského súdu ústavný súd zistil, že predmetné uznesenie krajský súd ešte okresnému súdu nedoručil. K právoplatnému rozhodnutiu vo veci zo strany okresného súdu tak do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nedošlo.

Z uvedeného prehľadu úkonov vykonaných v danej veci vyplýva, že predmetné konanie trvá od podania návrhu (18. novembra 2005) dosiaľ takmer tri a pol roka bez nariadeného pojednávania vo veci. Je však nesporné, že vo veci konajúce súdy (Okresný súd Bratislava II a okresný súd) v tomto období (okrem doby rozhodovania krajského súdu o dvoch podaných odvolaniach sťažovateľa) rozhodovali o procesných otázkach z dôvodov na strane sťažovateľa (odstúpenie žaloby z dôvodu miestnej príslušnosti, odstraňovanie väd žalobného návrhu, rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov, o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, ako aj o jeho opätovnom návrhu a žiadosti v tomto smere, o námietke zaujatosti vybavujúceho

sudcu, o zmene návrhu a jeho čiastočnom späťvzátí). Na tomto základe možno konštatovať, že na doterajšiu dĺžku namietaného konania majú objektívne vplyv najmä procesné úkony sťažovateľa, na ktoré má na jednej strane právo, ale na druhej strane skutočnosť, že v dôsledku ich uplatnenia došlo k predĺženiu namietaného konania, nemôže byť pripísaná na ťarchu okresného súdu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že doterajšia dĺžka namietaného konania, počas ktorého ešte nebolo nariadené pojednávanie vo veci, by bez zohľadnenia konkrétnych okolností prípadu mohla signalizovať, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Na druhej strane zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že Okresný súd Bratislava II a následne okresný súd sa objektívne museli zaoberať a vysporiadať s procesnými návrhmi sťažovateľa, čo si vyžiadalo primeraný čas. Aj keď okresný súd po delimitácii agendy z Okresného súdu Bratislava II k 1. januáru 2008 začal vo veci efektívne konať až po uplynutí viac ako 11 mesiacov (pripustenie zmeny žaloby a rozhodnutie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa), tento nedostatok podľa názoru ústavného súdu ale nevykazuje takú intenzitu, že by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné dospieť k záveru, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 5 C 364/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 6 C 29/2006) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 47/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (II. ÚS 57/01), prípadne sťažnosti buď nevyhoveli (napr. I. ÚS 11/00), alebo ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 47/09).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa (žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, priznanie finančného zadosťučinenia).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2009